

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

Bc. Eva Szakalová

POZNAJ A CHRÁŇ

JAR SA PREBÚDZA – VTÁČIKY NA JAR

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Bc. Eva Szakalová

Kontakt na autora UZ: Základná škola s VJM Čičarovce
109 szakala.eva@gmail.com

Názov: Jar sa prebúdzá – Vtáčiky na jar

Rok vytvorenia: 2014

**Oponentský posudok
vypracoval:** PaedDr. Tatiana Lorincová

ISBN 978-80-565-0755-1

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

JAR SA PREBÚDZA – VTÁČIKY NA JAR

Cieľ: Všimáť si zmeny v prírode. Zoznámiť deti so životom vtákov na jar. Poznať a určiť na základe priameho alebo sprostredkovaného pozorovania niektoré vtáky. Pozorovať život vtákov. Rozvíjať kladný vzťah k prírode a jej ochrane.

Príroda na jar

JAR

Na jar ožije celá príroda, pomaly sa predlžujú dni a skracujú noci. Priletia vtáčiky z južných krajín, ožijú záhrady, parky a lesy. Všade sa rozozvučí ich jasný a veselý štebot. Zazelená sa tráva, pučia stromy. Rozkvitnú jarné kvety. Zobudia sa zvieratká zo zimného spánku a hľadajú si potravu. Z úkrytov vyliezajú chrobáčky. V záhradách sa začnú jarné práce.

Kedy príde už tá jar?

Čakáme ju ako dar.

Keď zakvitnú lúky, polia,
všetko tak krásne vonia.

Včielky, vtáky lietajú,
všetci usilovne pracujú.

Slniečko už pekne svieti,
poďte sa hrať už von, deti!

Motivácia: Vtáky si postavili svoje domy – hniezda na stromoch v školskej záhrade, na školskom dvore a okolí, v záhradách. Vtáčiky, ktoré žijú v záhradách, parkoch a v blízkosti ľudských obydli robia veľmi užitočnú prácu. Tým, že požierajú veľké množstvo hmyzu, húseníc a chrobákov, pomáhajú pri ochrane záhrady. Svojím spevom potešia ľudí a spestrujú nám život. Bez nich by sme si svet ani nevedeli predstaviť. Dávajme preto na nich pozor, aby sa nám odvdáčili svojou prácou, a tým dávali pozor na naše záhrady.

Oboznámime žiakov s najrozšírenejšími druhmi voľne žijúcich vtákov v našom okolí, napríklad (ďateľ, pinka, sýkorka, lastovička, vrabec, trasochvost, bocian, stehlík, škorec). Vysvetlíme im spôsob ich života, potravu, miesto výskytu, stavbu tela vtákov. Ich rozlišovanie na základe farebnosti a tvaru peria.

Žiaci majú pred sebou obrázky vtákov. Poznávajú vtákov podľa stavby tela, tvaru a farebnosti peria, druhu potravy a miesta výskytu. Študujeme materiály z knižiek, časopisov a internetu. Vytvoríme tak databázu informácií k danej téme s možnosťou ďalšieho využitia. Úlohou žiakov je porovnať vzhľad vtákov, najprv hlavu, krk, telo, krídla, perie, nohy. Porovnáваме a pozorujeme spoločné, ale aj odlišné znaky.

Potom sa zahráme na vtáčikov. *„Predstavuj si, že si jeden z vtáčikov. Pohybom v priestore, poskakovaním alebo poletovaním, mávaním rúk a charakteristickým zvukom dramaticky stvárni jeho spôsob pohybu a zvuky. Inšpiruj sa obrázkami, zbieraj semienka, znášaj potravu do hniezdočka, umývaj sa v mláčke vody.“* Táto časť sa nesie v duchu „vtáčieho koncertu“ podporená zvukmi z nahrávky.

Spoločne sa presunieme na školský dvor. *„ Deti, dnes navštívime vtáčiu ríšu. Pôjdeme sa pozrieť na vtáčiky, ale musíme byť potichu, aby sme ich nevyplašili a nevystrašili.“*

Na dvore sa sluchom presvedčíme, aké zvuky sa ozývajú z korún stromov a kríkov, počúvame so zatvorenými očami a získavame motiváciu k ďalšej práci.

Na čerstvom vzduchu znova dramaticky a pohybovo vyjadrujeme let vtáčikov, poskakovanie po konárikoch, zberanie semienok a zhováranie sa vtáčou rečou medzi jednotlivými druhmi. .

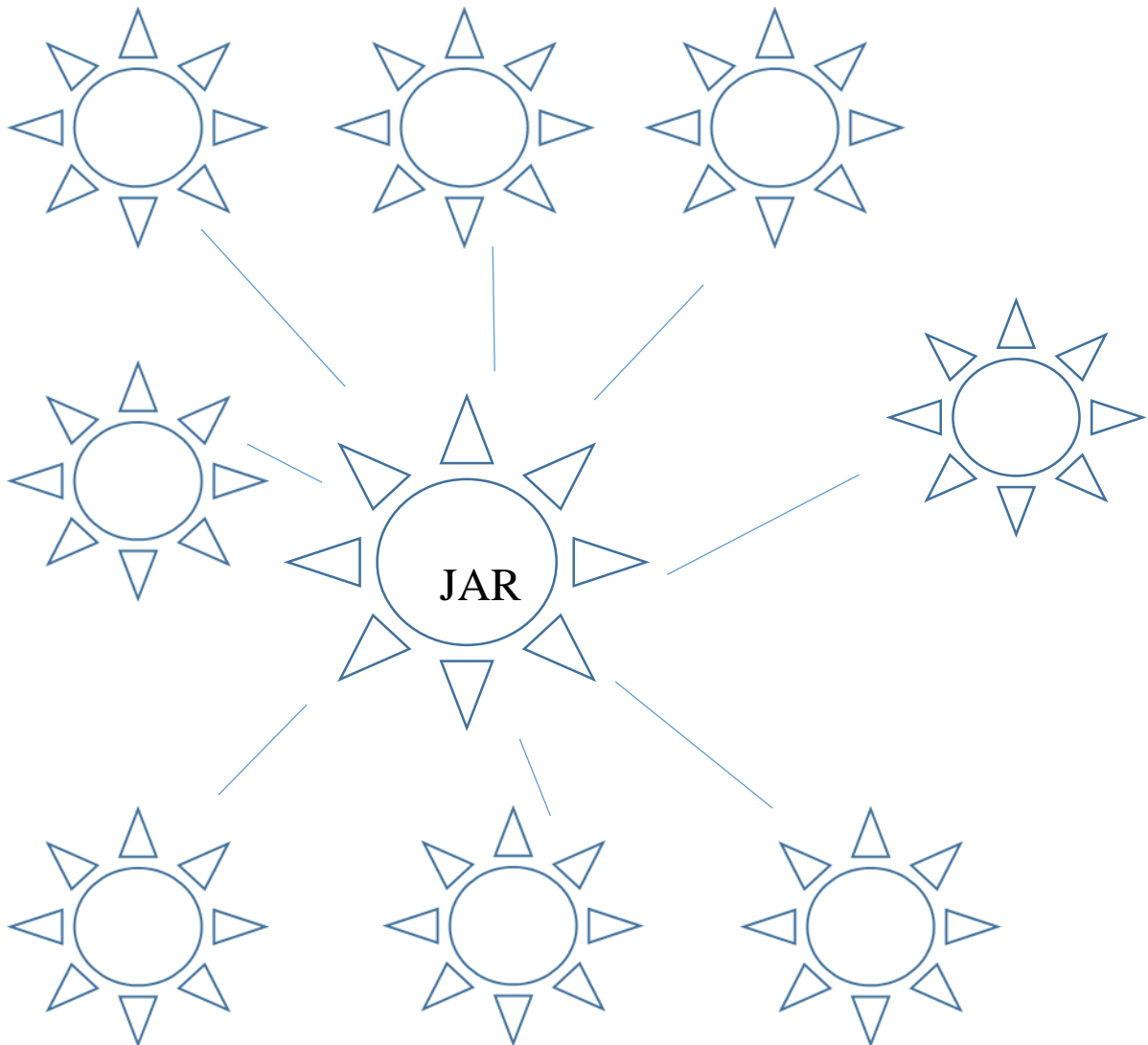
Pri pozorovaní vtákov je dôležitý ďalekohľad, ktorý si zoberieme so sebou. Posadíme sa do trávy a vyčkáme až prídu. Skúsime si ich aj vyfotiť. Deti si všímajú zmeny v prírode, prebúdajúcu sa prírodu, púčiky na vetvách stromov, prilet prvých vtákov, spev vtáčikov. Počas vychádzky dávame pozor na poriadok.

Pri určovaní vtákov si dávame nasledovné otázky: *Aký je veľký, aký má tvar? Akú má farbu? Má nejaký zvláštny vzor? Čím sa živí? Ako lieta? Je sťahovavý?*

BRAINSTORMING

Napiš čo ťa napadne pri slove **jar**:

ODPOVEDZ NA OTÁZKY:

Aké sú typické znaky jari? Uved' aspoň 5 znakov.

Napiš, aké zmeny počasia prináša jar.

Ktoré sú jarné mesiace?

Napiš dvoch vtákov, ktorí predpovedajú, že jar už prichádza.

Čo znamená jar pre poľnohospodárov?

V prírode sa vyskytuje veľa druhov živočíchov. Každý z nich je stavbou tela prispôsobený prostrediu v ktorom žije. Vtáky sú najpohyblivejšie suchozemské živočíchy, ktoré obývajú všetky oblasti pevniny. Na Zemi žije okolo 9 600 druhov vtákov.

Nie všetky vtáky sú rovnaké. Líšia sa farbou peria, veľkosťou, spôsobom života, potravou. Podľa spôsobu života a významu pre človeka ich delíme na domáce a voľne žijúce.

Podľa pohybu ich delíme na plavce, letce, bežce.

Podľa starostlivosti o mláďatá:

- Krmivé – starajú sa o mláďatá (krmia ich)
- Nekrmivé – mláďatá sa po vyliahnutí krmia samé

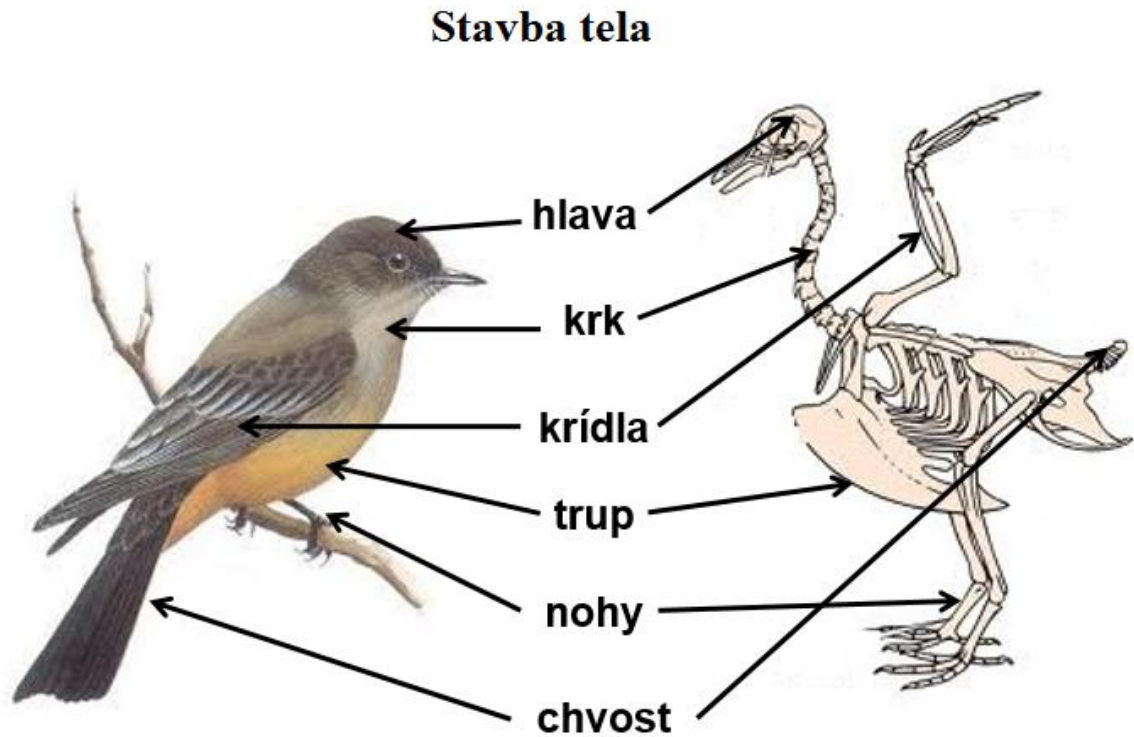
Vtáky vydávajú rôzne zvuky pomocou zvláštneho hlasového ústroja. Niektoré vtáky vydávajú len škriekanie. Tie, ktorých zvuky nášmu uchu znejú príjemne, nazývame spevavce. Vtáky so zahnutým zobákom a zahnutými pazúrami, ktorými si svoju potravu lovia, nazývame dravce.

Telo vtákov pokrýva perie, na hlave majú zobák, ktorý je prispôsobený na spôsob získavania potravy. Majú rovnomernú 41° C teplotu. Vtáky sa pohybujú v povetrí, predné končatiny majú premenené na krídla. Tie im umožňujú lietať. Perie chráni telo pred stratou tepla. Svoje perie si pravidelne vymieňajú. Kostí vtákov sú ľahké a pritom pevné. Sú vyplnené vzduchom, čo uľahčuje lietanie. Podľa stavby končatín rozoznávame končatiny kráčavé, skákavé, brodivé, plávacie, hrabacie a chytacie. Vtáky majú aj veľa nepriateľov. Stavajú si hniezda, ktoré si musia múdro vybudovať, aby ochránili svoje mláďatá. Do hniezda samička znáša vajcia, na ktorých sedí a po vyliahnutí sa starajú a krmia mláďatá. Vyliahnuté mláďatá zohrievajú teplotou svojho tela. Vajcia sa líšia farbou a veľkosťou.

Podľa zmeny teritória počas roka poznáme vtáky:

- **stále** - žijú stále na tom istom mieste a sú schopné prispôbiť sa meniacim sa životným podmienkam,
- **prelietavé** - sťahujú sa podľa okolností z miesta na miesto,
- **st'ahovavé** - v dôsledku zhoršených životných podmienok sú schopné prekonávať niekoľko tisíc kilometrové vzdialenosti a vracat' sa na pôvodné miesto.

Význam vtákov v prírode je veľký, pretože ničením škodcov udržiavajú biologickú rovnováhu. Niektoré patria medzi poľovné druhy, iné sa zasa chovajú.

Dôležitou úlohou je ochrana vtáctva a prírody. Deti vedíme k chráneniu prírody, aby si uvedomili že bez prírody ľudia nemôžu žiť a keď zničíme prírodu tak zničíme aj svoje životné prostredie.

Zaujímavosti o vtákoch

Najväčší vták je Africký pštros, má hmotnosť 100 – 160 kg a je vysoký 2,5 m. Vydrží bežať 70 km/h až 30 minút.

Najmenší vtáčik je Kolibrík, zároveň je aj najrýchlejším vtákom. Má asi 8 cm, priemerná rýchlosť letu je 70 km/h.

Najväčší vták na Slovensku je Drop fúzatý, váži až 16 kg.

Najmenší vtáčik na Slovensku je Králik zlatohlavý má 9 cm a váži 6 g.

POZNÁVAME NAJZNÁMEJŠIE VTÁKY NÁŠHO OKOLIA

BOCIAN BIELY

Veľký, štíhly biely vták s čiernymi letkami a krídlóvými krovkami, dlhým krkom, dlhým a končistým červeným zobákom a dlhými, ružovkastými nohami.

Hniezdi na hrebeňoch striech a komínoch, stĺpoch, menej na vysokých stromoch v blízkosti ľudských sídiel. Veľké hniezdo je postavené zo suchých konárov a vetvičiek, ktoré sú uložené v početných vrstvách. Výstelka je dosť hrubá. Skladá sa zo sena, slamy, tráv, tenkých vetvičiek, papierikov a pod. Jedno hniezdo slúži tomu istému páru niekoľko rokov.

Živí sa žabami, rybami, hadmi, hmyzom a malými cicavcami. Bociany sa vyskytujú v blízkosti zamokrených a spodnou vodou trvale podmáčaných lúk, na poliach a okrajoch vodných plôch. Preferujú otvorenú krajinu, často sa však nachádzajú v blízkosti ľudských obydlií.

Na konci leta odlietajú na zimoviská v strednej a južnej Afrike.

Okrem bociana bieleho existujú aj bociany čierne. Bocian čierny má krk a chrbát čierny, len brucho má biele.

LASTOVIČKA DOMOVÁ

Malý vták s dlhým, hlboko vystrihnutým chvostom (dĺžka tela je asi 180 mm). Vrchnú stranu tela má lesklo čiernomodrú, čelo a hrdlo červenkastogaštanové, široký pás cez hrvoľ je čierny s modrastým nádychom, zvyšná časť spodnej strany je krémová. Najcharakteristickejší znak dospelých vtákov je dlhý, hlboko vidlicovitý chvost, ktorý má samec dlhší ako samica. Rozšírená je po celom území Slovenska od nížin až do výšky 1300 m. Jej životným prostredím je otvorená krajina, polia a lúky, mestá a dediny. Je sťahovavá a na leto k nám prilieta koncom marca až začiatkom apríla z Afriky, kde zimuje. Odlieta v septembri až v októbri.

Potravou je iba lietajúci hmyz. Na odpočinok medzi lovom obľubujú telegrafné drôty a sedlá striech, kde sa čistia a švitoria. Čas stavby hniezda je jediným obdobím, kedy možno *lastovičky* pozorovať, ako sedia na zemi a zbierajú pritom blato na stavbu svojich hniezd. Na jeseň sa pred odletom do Afriky zhromažďujú do veľkých krdľov a na vhodných miestach vytvárajú dlhé rady.

Spevom je milé švitenie, spestrené trilkami. *Lastovičky* sa ozývajú najčastejšie počas letu.

STEHLÍK PESTRÝ

Malý vták (dĺžka tela asi 120 mm, krídla 80 mm, chvosta 48 mm) nezameniteľný s iným druhom našich vtákov. Obýva otvorenú krajinu s riedkymi porastmi stromov, záhrady, stromoradia, sady, parky, záhrady, porasty popri potokoch atď.

Živí sa predovšetkým semenami bylín, predovšetkým lopúchov, púpav a iných burín, hlavne bodliakov. Iné zložky potravy sú semená jelše, brezy a iných stromov, tiež hmyz, ktorým kŕmi mláďatá

Stehlíky pestré sú jedny z najkrajších pinkovitých vtákov a ich trilkovanie sa vyrovná ich zjavu.

STEHLÍK ZELENÝ

Obýva okraje lesov, stromami lemované ulice, parky, sady. Na tokanie, spev a hniezdenie využíva vysoké stromy.

Hniezdo býva umiestené v kroví alebo na strome väčšinou vo výške okolo 2 m v rázsoche blízko kmeňa a má tvar hlbkej čaše z trávy a machu, vystlanej korienkami a srst'ou.

Počas hniezdneho obdobia krmia dospelé vtáky mláďatá hlavne hmyzom, ale hlavnou zložkou potravy zelenok sú semená, niektoré druhy hmyzu a puky bylín a stromov. Požierajú aj plody tisu, brečtana a jelše.

Samčeka spievajú z vyvýšeného miesta vo vrcholci stromu alebo počas pomalého letu, pripomínajúceho let netopiera alebo motýľa. Pri letiacom *stehlíkovi zelenom* nápadne vynikajú svietivožlté polia na krídlach a chvoste.

VRABEC DOMOVÝ

Možno ho nájsť všade v susedstve človeka, od mestských ulíc až po najmenšie chaty v odľahlých oblastiach. Uzavreté hniezdo býva postavené v dutine alebo pukline budov, stromov, útesov alebo hlboko medzi brečtanom. Práve tak sa môže nachádzať aj v základoch havraních hniezd a hniezd veľkých druhov vtákov – bocianov, dravých vtákov a pod.

Hniezdo je postavené z trávy, koreňkov a často aj kúskov špagátov, starého papiera a látky. Hniezdo je vystlané jemnou srst'ou, vlnou a perím.

V lete sa potrava **vrabcov domových** skladá z drobného hmyzu a pavúkov, výhonkov rastlín a pukov kvetov a ovocných stromov. Vrabce domové sa môžu živiť všetkými odpadkami, hlavne však semenami, či už z kŕmidla alebo voľne zo záhrady.

Vytváral často veľké a hlučné krdle. Energicky čvirikajúce a štebotajúce sú na mnohých miestach už minulosťou. V mestách začal mať viac nepriateľov ako kedysi, najmä niektoré dravce a šelmy, ktoré sem v posledných desaťročiach čoraz viac prenikajú. V poľnohospodárskej krajine sa živia rôznymi semenami a obilím, v mestách a dedinách závisia od zvyškov potravín odhodенých ľuďmi. Možno ich vídať, ako hľadajú v nádobách na odpadky.

SÝKORKA BIELOLÍCA

Je to naša najväčšia sýkorka, veľká asi ako vrabec, ale štíhlejšia, dlhá 14 cm a 20 g ťažká. Sfarbenie je nápadné. Mláďatá sú kŕmené najmä húsenicami (viac ako 80 %), pavúkovcami a rôznymi larvami hmyzu. Pre svoje mláďatá bežne zozbiera 500 ks húseníc denne.

Sýkorka bielolíca sa pri zbere drobného hmyzu medzi listím pohybuje veľmi obratne. Bežne využíva na hniezdenie aj búdky a navštevuje záhradné kŕmidlá s orieškami spolu so sýkorkou belasou. Lieta vlnkovito a pomerne rýchlo. Na rozdiel od iných sýkoriek si hľadá potravu častejšie na zemi alebo na kmeňoch stromov.

Prirodzená potrava *sýkorky bielolícej* sa skladá z širokej škály hmyzu v rôznych vývojových štádiách (vajíčka, larvy a u menších druhov aj dospelé jedince). Na jeseň a v zime vyhľadávajú olejnaté semená slnečnice a buku, orechy a niekedy aj semená hrabu. Môže aj objedať dužinaté plody drevín, púčiky a listy. Je známe, že príležitostne môže požívať aj mláďatá iných druhov vtákov. Podobne ako príbuzná sýkorka belasá, aj táto sýkorka obľubuje smotanu. Aj ona sa naučila otvárať alebo prerázať uzávery fliaš s mliekom.

KUKUČKA JARABÁ

Obýva lesíky, okraje listnatých a miešaných lesov, remízky, háje a okraje rybníkov, pasienky so skupinami stromov a vystupuje až do výšky 1 500 m. Samička znáša vajíčka do hniezd iných vtákov. V nížinách uprednostňuje najmä hniezda trsteniarika škriekavého. Je sťahovavá, prilieta v druhej polovici apríla až v máji.

Ako hniezdny parazit si nestavia hniezdo, ale z hniezda hostiteľa odstráni jedno vajce a nahradí ho svojím, ktoré vzhľadom pripomína hostiteľské. Vajce do hniezda neznáša, ale vkladá v zobáku, keď partner odláka budúcich pestúnov.

Mláďa *kukučky* ostatné vajcia svojho hostiteľa vyhodí (alebo mláďatá (ak sa vyľiahnu skôr) a potom má hniezdo a starostlivosť rodičov len pre seba.

Živia sa hmyzom, často chlpatými húsenicami. Dospelé vtáky v auguste odlietajú do zimovísk v Afrike, tohoročné vtáky o niečo neskôr.

ĎATEĽ VEĽKÝ

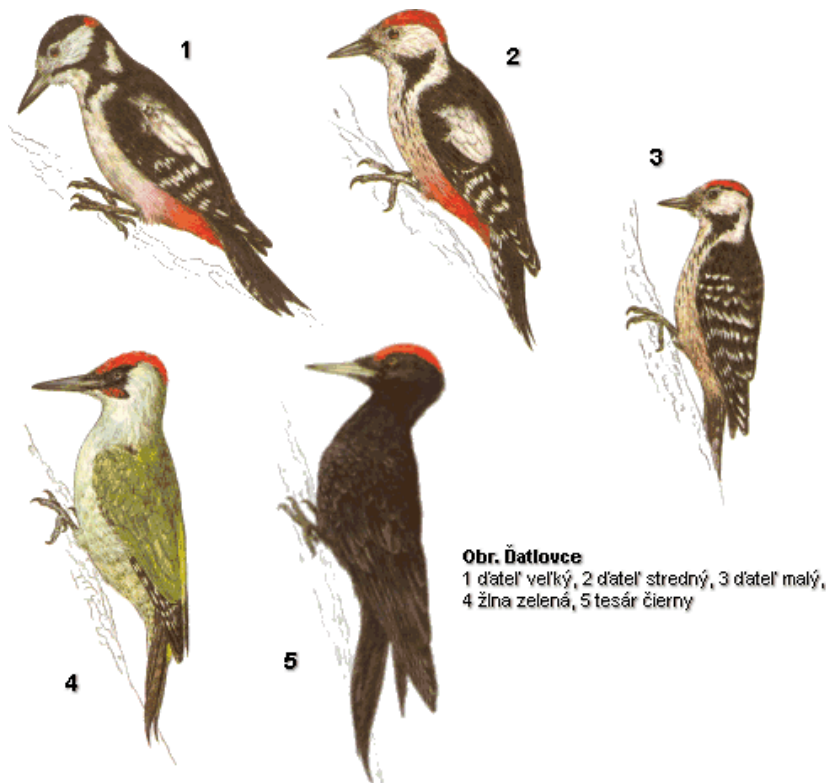
Rod d'ateľ zahŕňa navzájom veľmi podobné druhy. **Ďateľ veľký** je veľký asi ako drozd čierny (23 cm). Ďateľ veľký sa vyskytuje v lesoch všetkých typov a tiež v parkoch. Živí sa hmyzom nachádzajúcim sa v dreve, semenami ihličnatých stromov, ovocím a bobuľami.

Ďateľ stredný je menší ako drozd (22 cm) a od d'atľa veľkého sa líši "čiapočkou", ktorá siaha od bieleho čela po zátylie. **Ďateľ malý** sa od ostatných d'ateľov odlišuje veľkosťou (15 cm) a tým, že na spodku tela mu chýba červeň. Všetky d'atle sa živia hmyzom a sú to užitočné vtáky.

Ďalší zástupcovia rodu d'ateľov sú:

Žlna zelená je veľká asi ako hrdlička (32 cm). Žijú v Európe a v priľahlých oblastiach Ázie. Obývajú redšie lesy nižších polôh. Živia sa prevažne mravcami.

Tesár čierny je o trochu menší ako vrana (46 cm). Operenie oboch pohlaví je čierne. Červená "čiapočka" siaha samcom od koreňa zobáka na záhlavie, samice majú červenú škvrnu len na záhlaví. Tesár čierny je eurázijský druh. Živí sa hmyzom. Je to užitočný vták.

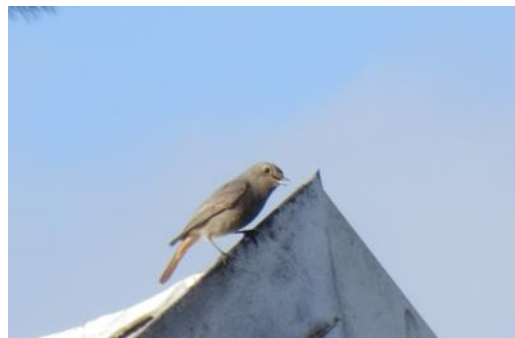
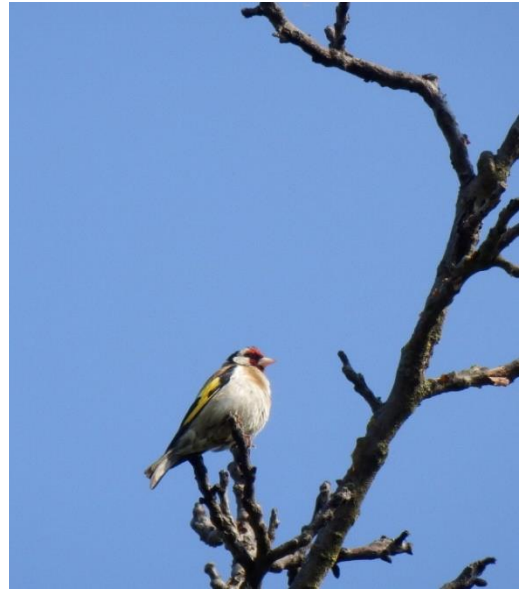
Vtáče zaujímavosti:

- Ľudia si myslia, že vtáky odlietajú kvôli zime, nie je to pravda. Perie je jedným z najlepších tepelných izolantov. Vtáky odlietajú za potravou, počas zimy ju u nás nenájdu.
- Vtáky pri návrate zo svojich zimovísk preletia okolo šesť- až osemtisíc kilometrov.
- ich orientačné zmysly predstihujú asi aj najdokonalejšie GPS. Vnímajú geomagnetický pól Zeme - presne vedia, kde je sever.
- V noci sa orientujú podľa hviezd, vnímajú tiež polarizované svetlo a majú vynikajúcu vizuálnu pamäť.
- Veľmi dobre si pamätajú trasu, ktorou už raz preleteli.
- Mnohé druhy vtákov sú verné svojim hniezdiskám. Napríklad lastovičky a bociany priletia po zime späť na ten istý dom.
- Z migrujúcich vtákov sú ľuďom známe najmä husi, ktoré sa presúvajú po oblohe v krdľoch zobrazujúcich číslo jeden. Tie, čo letia v zákryte, si šetria energiu a postupne sa striedajú.
- Migrácia je veľmi náročná, niektoré druhy vtákov preletia za deň aj 500 kilometrov.
- Pred hniezdením samce spevom lákajú samičku. Tá hodnotí kvalitu spevu podľa toho, aký je hlas energický, koľko slabík samček používa a ako dlho spieva.
- Mnohé druhy používajú hlasy nielen na výmenu informácií, ale aj na prejav strachu či radosti.
- Viaceré druhy operencov majú vysokú inteligenciu. Napríklad niektoré papagáje sa dokážu učiť na úrovni štvor- až šesťročného dieťaťa.
- Niektoré vtáky sú schopné poznať aj čísla. Kavky dokonca vedia aj sčítavať pod podmienkou, že za dobrý výsledok dostanú odmenu.

NAŠE FOTKY (Skús uhádnuť meno vtáka)

HÁDANKY

Nie je rapkáč, rapká. Bojí sa ho žabka.

Čo je to?

(bocian)

Často vraví: Vrkú, hrkú. Daj mi plnú ruku.

Čo je to?

(holub)

Čim, čim, čim, s čím odletím, s čím?

Vždy narobím veľa kriku,

kým odletím so zrníčkom v zobáčku. Čo je to ?

(vrabec)

Páčia sa jej nočné chmáry, cez deň drieme na konári.

Čo je to?

(sova)

Cesta vedie popri buku. Kukuk, deti, kukuku,

Chrobač chytám na buku. Zrazu počuť: Kukuk – kuku!

Čo je to?

(kukučka)

Poletuje po lese, čo sa leskne odnesie.

Keby bolo treba, tak aj slnko z neba. Čo je to?

(straka)

Doplňte slovo:

Po zime sa vraciam k vám, jarný pozdrav pre vás mám.

Pozdravenie od slniečka prináša nám l.....a

Jarnú pieseň krásnu nôti. Zavše zlietne pod oblok.

Oráč, daj sa do roboty! Spieva zrána š.....k

Dlhý zobák, dlhé nohy. Vo vode si kráča.

Rybku, žabku uloví si. Aké je to vtáča? b....n

KRÍŽOVKA

1. TAJNIČKA: Posol jari

1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

2. Cudzokrajné zviera

3. Dopravný prostriedok

4. Sušená tráva

5. Anton po domácky

6. Kráľ vtákov

7. Lesná žienka

8. Nástroj na šitie

9.-máry – fuk

10. Hromada

11. Ženské meno

HRY

SLUCHOVÉ VNÍMANIE - HRA „KTO TO PÍPA?“

Jedno dieťa „vtáčik“ má zaviazané oči, učiteľka vyberie jedno dieťa (malé vtáča – mláďa), a to pípne. „Vtáčik“ musí uhádnuť, ktoré z detí píplo. Ak uhádne, „mláďa“ sa stane „vtáčikom“ a hra pokračuje.

JAZYKOVÁ HRA – SLOVNÁ REŤAZ

Deti sedia v kruhu, učiteľka začne hru a hovorí: “Bolo jedno vtáčatko, čo hľadalo zrníčko. Na záhrade miesto zrnka našlo dážďovku.“ Hra pokračuje tak, že deti zopakujú po učiteľke vetu a postupne jedno po druhom pridávajú niečo, čo vtáčatko našlo (húseničku, hrach, mak, list, červíka...). Dieťa má bezchybne zopakovať všetky slová tak, ako boli pridávané a nakoniec pridať ďalšie slovo.

VAJÍČKOVÉ PRETEKY

Preteky s vajíčkom. Deti vytvoria dve družstvá v rovnakom počte, skupiny súťažia v prenášaní vajíčka (stolnotenisová loptička) na lyžici tak, aby vajíčko nespadlo a aby sa vystriedal každý. Hru vyhráva to družstvo, ktoré dobehne do cieľa ako prvé a nespadlo mu vajíčko.

HRA: Z HNIEZDA DO HNIEZDA

Hráme v družstvách alebo vo dvojiciach. Dvojica súťažiacich stojí na štarte, každý má pred sebou hniezdo (obruč) a v ňom rovnaký počet vajíčok (papierové gule). Vpredu, asi 5 m pred sebou má každý prázdne hniezdo (obruč). Úlohou každého je premiestniť po jednom všetky vajíčka do druhého hniezda. Vyhráva rýchlejší.

Zakrúžkuj správne meno vtáka na obrázku:

volavka

bocian

holub

bažant

stehlík

lastovička

drozd

sýkorka

pinka

vrabec

vrana

slávik

Odpovedz správne:

1. Čím sa živí lastovička? (hmyzom alebo rastlinami)

.....

2. Stará sa kukučka o svoje mláďa?

.....

3. Ktorý z vtákov je dobre prispôsobený životu vo vode?

.....

4. Odlieta bocian do teplých krajín?

.....

5. Akú farbu má vrabec?

.....

6. Ktorý vták loví v noci?

.....

SPOJ ČIAROU HNIEZDO S VTÁKOM:

PRÍSLOVIA A POREKADLÁ O VTÁKOCH

Doplň správne:

Lepší v hrsti ako na streche.

Pečené do úst nelietajú.

Povedala sove: Staraj sa každý o svoje.

Prišiel k tomu ako slepé k zrnú.

V jednom hniezde sa len dva znesú.

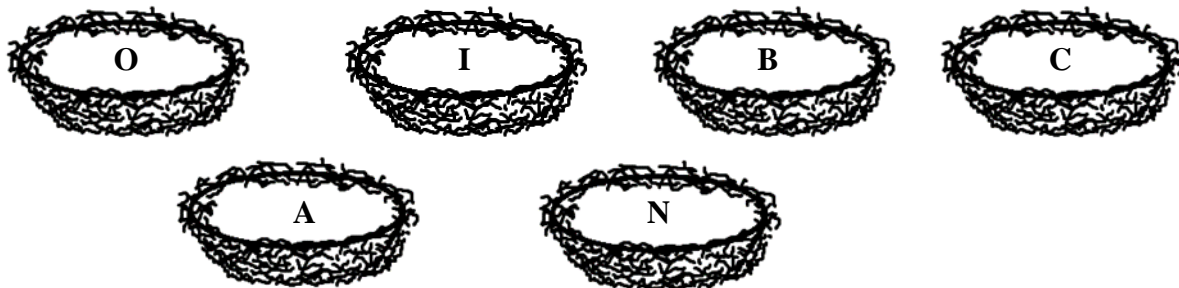
..... k sadá, rovný rovného si hľadá.

(holub, vrabec, vrana, sova, kura)

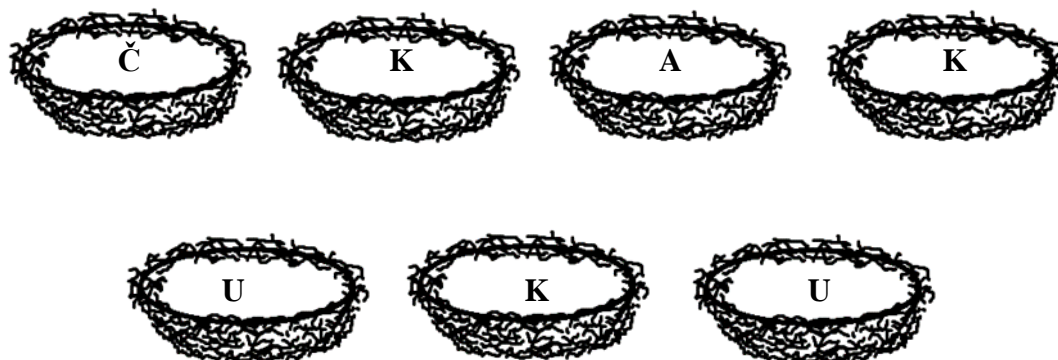

UHÁDNI MENO VTÁKA

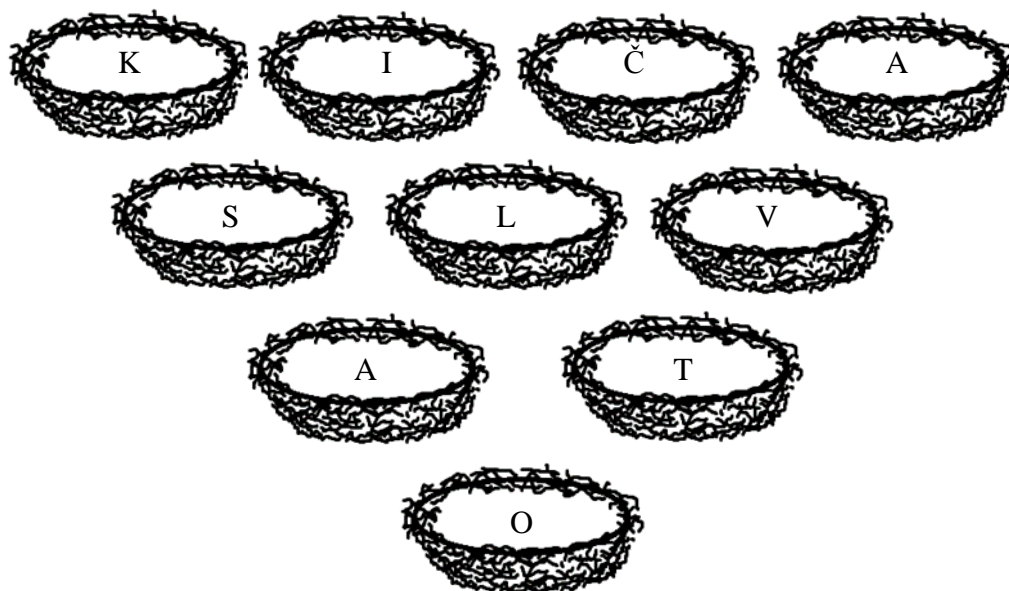
Jeden vták si stavia hniezda na komínoch domov. Uhádni ktorý?

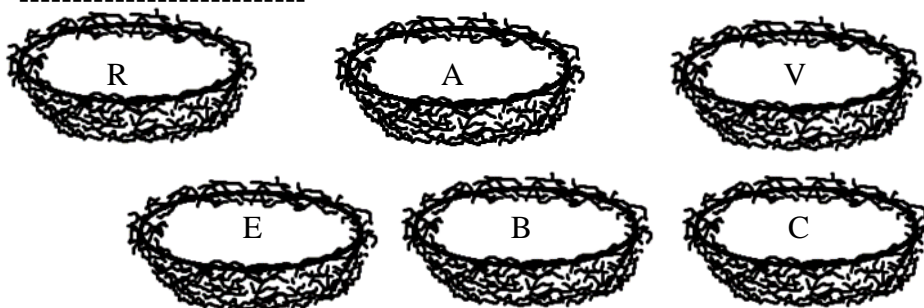
Vtáčiky vychovávajú svoje mláďatá samé, ale jeden z nich kladie vajíčka do hniezd iných vtákov, aby jeho mláďa vychovali. Uhádni ktorý?

Jeden vták si stavia hniezda z blata na domy ľudí. Uhádni ktorý?

Ktorý vták býva blízko ľudí a vytvára veľké a hlučné krdle?

KTORÝ VTÁK NEPATRÍ MEDZI OSTATNÝCH?

Preškrtni ho!

1.

2.

3.

VYHĽADAJ VO VETÁCH MENÁ VTÁKOV:

MIŠKO RECITOVAL PEKNÚ BÁSEŇ.

DNES SLÁVI KATKA NARODENINY.

V KUCHYNI MAMA HOVÄDZIE MÄSO VARÍ.

SPINKAJ BÁBIKA MALIČKÁ.

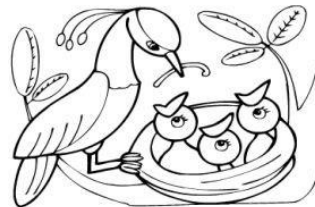
PEDRO ZDRAVÍ Z CUDZEJ KRAJINY.

UMYLA SA NOHA V RANNEJ ROSE.

DO ROLE KRÁĽA VŽIL SA JANKO.

SPOJ OBRÁZOK SO SLOVOM:

1. Stavanie hniezda

2. Kladenie vajčiek

3. Liahnutie mlád'at

4. Kfmenie

PRIRAĎ VTÁKY, KTORÉ ODLIETAJÚ DO TEPLÝCH KRAJÍN A KTORÉ OSTÁVAJÚ NA ZIMU U NÁS K SPRÁVNÝM OBRÁZKOM:

LASTOVIČKA

SOVA

KUKUČKA

SÝKORKA

BOCIAN

VRABEC

KTO - ČO VIE O VTÁKOCH:

Stavia si kukučka hniezdo?

Má každý vták rovnaké hniezdo?

Ako môžeme pomôcť vtáčikom, ktoré zostávajú na zimu u nás?

Každý vták spieva?

Viete ako treba vyhotoviť „Vtáčí koláč“?

Ktoré vtáčiky navštevujú kfmidlo?

NAKRESLI VTÁČIKA, KTORÝ TI JE NAJMILŠÍ:

ČO SME SA NAUČILI:

Aký vták je lastovička?

- a, sťahovavý
- b, nočný
- c, prelietavý

Vtáky majú telo pokryté

- a, kožou
- b, perím
- c, šupinami

Aký vták je sova?

- a, denný
- b, obedový
- c, nočný

Ktorý vták je liečiteľ /lekár / stromov?

- a, sova
- b, d'ateľ
- c, bocian

Napiš tri vtáky, ktoré žijú v záhradách a sadoch:

.....

Vtáky sa pohybujú

a, lietáním

b, skákaním

c, utekaním

Ako sa volajú vtáky, ktoré majú zahnutý zobák a zahnuté pazúry?

a, spevavce

b, dravce

c, letce

Čo znamená, že vták je stály?

a, stály vták žije u nás po celý rok

b, stály vták si stále spieva

c, stály vták stále lieta

Kde si stavia lastovička hniezdo?

a, v tráve

b, na vysokých stromoch

c, pod strechami domov

Vymenuj aspoň dva druhy vtákov, ktoré sú sťahovavé:

.....

Vymenuj aspoň dva druhy vtákov, ktoré sú stále:

.....

Kde kladie kukučka svoje vajíčka?

a, do vlastného hniezda na strome

b, do trávy

c, do hniezd iných vtákov

VYMAĽUJ SI OBRÁZOK:

Použité zdroje:

<http://snaturou2000.sk/zivocichy>

<http://www.biopedia.sk/?cat=zivocichy&file=vtaky&page=5>

<http://enviportal.sk/kalendar.detail.php?kal=482><http://www.extraplus.sk/content/view/2>
54

<http://www.rozpravky.wz.cz/omalovanky/index.php>